

تبرکلوز (TB) او د هغه تشخیص

خپله کورنی او دوستان د سېل د مریضی څخه وساتئ - خپله دوا پوره وخورئ.

په یاد ولری چه د TB نرس د تداوی په جریان کی د تاسو د مرسته او راهنمایی د پاره همدلته دی. که تاسو د تداوی په وخت کې د ناروغتیا احساس کوی او یا د خپلی دوا څخه ډاډه نیاست لطفاً د TB نرس سره په تماس کی شی.

ستاسو د TB نرس:

ستاسو د شفاخانې ډاکتر:

د تماس نیولو شمارة:

ایمیل:

TB Alert یوازنی خبریه مؤسسه دی چه په لویه بریتانیا کی د تبرکلوز مریضی په باره کی آگاهی ورکوی، او ناروغانو ته د معلوماتو په ورکولو سره د NHS په کارونو کی مرسته کوی. مونږ د هغو پروژو څخه چه په پرمختلونکو هیوادو کی د مریضانو د مناسبې تداوی ډاډ گیرنه ورکوی طرفداری کوو. د تاسو د مرستو په واسطه مونږ کولای شو چه په جهانی توګه یو مثبت تاثیر د تبرکلوز په مریضی ولرو او د ډیرو خلکو ژوند ته نجات ورکړو.

TB Alert,
Community Base
113 Queens Road,
Brighton, BN1 3XG
تلیفون: 01273 234030

د زیاتو معلوماتو یا د دی ورقي د کاپیانو په لاس راوړو لپاره لطفاً په د 01273 234 770 شماری تماس ونیسی (صرف د رسمیاتو په وخت کی).

د اعانی ورکولو او یا د داوطلب په توګه په **TB Alert** کی د کار کولو لپاره په د 01273 234 784 شمارة تماس ونیسی (صرف د رسمیاتو په وخت کی).

بازمونږ په ویب سانسټ www.tbalert.org کی تماس ونیسی.

هغه معلومات چه په دی ورقه کی د مختلفو دواګانو په مقابل کی مقاومت لرونکی-TB په هکله ورکول شویږی اراده لری چه د دغه موضوع په باره کی عمومی آگاهی ورکړی. مقصد دا ندی چه د دغه معلوماتو څخه ستاسو ډاکتر/نرس او یا نور متخصصین د دی نه د خپل علم، تجربی، مهارت یا قضاوت کی استفاده وکړی. هیڅ یو د دغو معلوماتو چه په دغه ورقه کی درج شویږی په تصمیم نیولو یا د مریضی د شناخت او یا د تداوی لپاره باید استفاده ونشی. سوال او اندیښنه د دی مریضی په شناخت او تداوی په هکله باید مربوطه متخصصینو ته وسپارل شی.

د کار اصلی انکشاف د لندن شمال غرب TB نیټ ورک په واسطه

Sputum نومونه

Sputum هغه بلغم دی چه د توخی سره د تاسو د سږو او ستونی څخه راووی. که چیری د تاسو په سږو کی د تبرکلوز نښی څرګندی شی، د تاسو د بلغم څخه به یو څو نومومنی واخلی اولابر اتوار ته به یی واستوی. په لابر اتوار کی د میکروسکوپ په واسطه به دا نومونی د تبرکلوز د میکروبونو د موجودیت لپاره وکتل شی.

که چیرته میکروبونه د میکروسکوپ په واسطه ولیدل شی، دی ته خیرن شوی بلغم وایی او ډیر امکان لری چه د تاسو ناروغی د توخی او پرنجی په وخت کی نور کسانو ته انتقال شی.

که چیری میکروبونه د میکروسکوپ په واسطه نه لیدل کیږی، ولی نوره آزماینونه څرګندوی چه د تبرکلوز میکروب په تاسو کی فعال دی، دی ته نا خیرن شوی بلغم وایی. دا په دی معنی چه د دی امکان ډیر لږ دی چه تاسو دا ناروغتیا نورو کسانو ته انتقال کړی.

د کرلو آزماینه

که چیری ستاسو بلغم آزماینه شوی، لابر اتوار به دا کوښښ هم وکړی چه ووینی چه د تبرکلوز میکروب د نومونی څخه د تکثر وړ دی که نه. دی ته د کرلو آزماینه وایی کیږی.

که چیری دا احساس وشي چه د تبرکلوز میکروب په نورو برخو د بدن کی بی غیر له سږو او ستونی هم موجود دی، امکان لری چه یوه کوچنی نومونه د نسجونو (چه *biopsy* نومیږی) د هغو برخو د بدن څخه چه تصور کیږی چه تبرکلوز په کی موجود دی واخلل شی. او یا امکان لری چه د سنتی په واسطه د حجری یا د مایعاتو یو کوچنی برخه را واخلی. بیا دا نومونه لابر اتوار ته د دی لپاره چه وکتل شی چه د تبرکلوز د میکروبونو د تکثر امکانات لری او که نه واستول شی (د کرلو آزماینه).

د دی لپاره چه د تبرکلوز میکروبونه ډیر ورو رشد او تکثر کوی امکان لری چه د کرلو د آزماینه نتیجه ورکول تر 8 هفته پوری ورسیري. که فعاله تبرکلوز د تاسو د بدن په یوه برخه کی بی غیر د سږو پیدا شی، باید چه تاسو ته د سینی د اکس-ری ترتیب درکول شی چه وکتل شی چه د تبرکلوز میکروب د تاسو په سږو کی هم موجود نوی.

TB Alert په باره کی

TB Alert یوازنی خبریه مؤسسه دی چه په لویه بریتانیا کی د تبرکلوز مریضی په باره کی آگاهی ورکوی، او ناروغانو ته د معلوماتو په ورکولو سره د NHS په کارونو کی مرسته کوی. مونږ د هغو پروژو څخه چه په پرمختلونکو هیوادو کی د مریضانو د مناسبې تداوی ډاډ گیرنه ورکوی طرفداری کوو. د تاسو د مرستو په واسطه مونږ کولای شو چه په جهانی توګه یو مثبت تاثیر د تبرکلوز په مریضی ولرو او د ډیرو خلکو ژوند ته نجات ورکړو.

TB څښی ده؟

تبرکلوز (TB) یو باکتریايي ناروغتیا ده چې اکثره په سږو کې پیدا کیږي خو کولای شي چې د بدن په هره برخه کې تاثیر ولري. دی ته فعاله TB وایي. فعاله TB د یوې نورې دواو د خوړلو په واسطه چې لږ تر لږه تر شپږ میاشتې پورې دوام کوي تداوی کیږونکې دی. یوازي د سږو او د ستوني TB د عفونت وړ دی خو اکثره ناروغان ورسره د دوو هفتو د دوا د خوړو څخه د عفونت نه خلاسېږي.

دا هم امکان لري چې ناڅرګنده TB یا د TB عفونت ولري. دا په دی معنا چې مکروبونو په تاسو کې موجود دی خو ستاسو بدن هغوی تر کنترول لاندې لري او نه پریږدي چې تاسو ناروغ شي. هغه کسان چې ناڅرګنده TB لري په دوی کې د ناروغۍ هیڅ کومې نښې نه پیدا کیږي او خپله ناروغتیا هم نورو کسانو ته انتقال نشي ورکولی.

څرنگه په TB مبتلا کیږي؟

کله چې د TB یو ناروغ توخیري یا پرنجي کوي، مکروبونه د کوچنیو ذراتو په بڼان هوا ته خپره کیږي او کولای شي چې نور کسان یې تنفس کړي. هغه کسان چې د TB د ناروغ سره یې ډیر وخت تیر کړیوي، زیات امکان لري چې په TB مبتلا شي (په معمولي توګه مور او پلار او نور کسان چې په یو کور کې ژوند کوي، یا په احتمالي توګه ملګري او انډیوالان). TB د توکولو او یا د شیانو د مشترک استعمالولو په واسطه نه خپره کیږي.

د TB نښې کومې دي؟

د تبرکلوز د مریضې معمولي نښې په سږو کې:

- توخي، چې د درو هفتو نه ډیر دوام کوي. دا امکان لري چې د وچ توخي په بڼان او د څارښت سره شروع شي، او کولای شي چې د سینې د نورو عفونتو د توخي سره فرق ونلري. د تبرکلوز توخي امکان لري تر هغې او میاشتې پورې دوام پیدا کړي او ورځ په ورځ د پرمختللو په صورت کې ډیر بد شي.
- بی دلېله ډنګر کیدل.
- په پښې کې تبه او د اندازې نه ډیره خوله کول. دا حرارت چې د ناروغۍ سره یوځای دی اکثره په پښې کې پیدا کیږي او ناروغ ته د ډیرې زیاتې خولې سبب ګرځي، نومره چې امکان لري ناروغ ته دا ضرورت پیدا شي په نیمه پښه کې دېرستې ټولې روجیېګانې تبدیلې کړي.
- د ستریا او ناروغۍ غیر عادي احساس په ټول بدن کې.
- د اشتها له لاس ورکول.

دا ټولې نښې امکان لري چې د نورو ناروغیو علامې هم وي.

څرنگه پوه شم چې زه TB لرم؟

که چیرې په تاسو کې درې او یا د درو نه ډیرې نښې موجودې وي خپل GP (ډاکټر) ته ورشي (سره له دی چې د ډاکټر د معینې په وخت کې کیدای چې دغه نښانې د بلې مریضې نښې وي). که چیرې فکر وشي چې د TB امکان یې شته، دی به تاسو د سینې یا د TB مربوطه کلینیک ته د ډیرو معیناتو لپاره معرفي کړي.

که چیرې تشخیص وشي چې څوک د TB عفونت لري، بیا به ډاکټر له هغه نه پوښتنه وکړي چې د چا سره یې ډیر وخت تیر کړی دی. د صحې خدماتو مسئولین به هغه کسانو سره چې د دوی په فکر کې د تبرکلوز په مرض د مبتلا کیدلو په خطر کې دي تماس ونیسي، او هغوی به د معینې لپاره وغواړي.

مختلېفې معینې دا دي:

د پوستکي آزماينه (Mantoux)

که چیرې په تیر شوي وخت کې ستاسو وجود د TB د مکروب په خطر کې وي د پوستکي آزماينه به دا ښکاره کړي. کیدای شي چې تاسو د BCG واکسين (چې خپله یو بی خطره مکروب لري)، یا د TB د مکروب د تنفسولو په واسطه په خطر کې اوسیدلي یاست. دا آزماينه Test Mantoux نومېږي چې د Mantoux د مایع د پیچکاری کولو په واسطه د تاسو د پوستکي لاندې په ډیر لږ مقدار په اندازه د یوې کوچنۍ ستنې او پیچکاری په واسطه تر سره کیږي. دا کیدای شي چې لږ پیچینه وکړي خو ډیر وخت لپاره درد نه لري. د آزماينه ځای به دوه یا درې ورځې وروسته وکتل شي.

که آزماينه مثبت وي یو سور پرسیډلی ځای به ښکاره شي. تاسو نباید چې دا ځای د پلاستر سره پټ کړي یا یې وګروي یا یې وموښي، او یا یې د غوړو، کریم یا سینګارۍ شیان ورباندې وموښي. خو کولای شي د صابون او اوبه سره یې په معموله توګه وویځي. د سوروالي درجه او اندازه مختلفه ده. په کلینیک کې ډاکټر یا نرس د آزماينه نتیجه مطالعه او تاسو ته به توضیح درکړي.

د پوستکي مثبت آزمايښت څه معنی ورکوي؟

د پوستکي مثبت آزمايښت امکان لري چې څو معنی ولري: تاسو د BCG واکسين شوي یاست. که چیرې شوي یاست، د یو کوچنۍ عکس العمل د پېښدلو امکان شته چې دا معمولي وبولي. امکان لري چې تاسو ناڅرګنده TB ولري. امکان لري چې د ناڅرګنده TB د عفونت د څرګندولو لپاره د تاسو څخه د وینې د آزماينه غوښتنه وشي. امکان لري چې فعاله TB ولري او دا ضرورت تاسو ته پیدا شي چې ډاکټر ته د ډیرو آزماينې لپاره ولاړشي.

د پوستکي منفي آزمايښت څه معنی ورکوي؟

یعنې احتمال لري چې تر اوسه پورې تاسو د TB د مکروب د عفونت په خطر کې نه یاست. مګر د دی احتمال هم شته چې آزماينه د اصلي وخت نه پر نیول شويږي یا ستاسو بدن د آزماينه په مقال کې د عکس العملو وړیا نلري.

امکان لري چې دا آزماينه ښېږو هفتو نه وروسته بیرته تکرار شي. منفي نتیجه مدام په دا معنی نه دی چې تاسو TB نلري.

که چیرې تاسو TB ونلري خو په هغه ځای کې چې تاسو ژوند کوي او یا د تاسو کار په خاطر دا فکر وشي چې تاسو د نورو افرادو په نسبت ډیر د دی ناروغتیا د نیولو په خطر کې یاست، امکان لري چې تاسو ته د BCG واکسين درکړای شي. که ستاسو بدن د مصنویت سازش لري (لکه هغه خلک چې HIV لري یا هغه ناروغانو چې د بدن یو غړی یې تبدیل شويږي) نو تاسو ته به د BCG واکسين درنګرل شي، ځکه چې په دی حالاتو کې د فعاله واکسين خطر ډیر لوړ دی.

د ویني آزماينه

د وینې یو مخصوصه آزماينه د TB لپاره دی. که د تاسو د پوستکي آزماينه مثبت وي او تاسو د یو چا سره چې د TB عفونت لري په تماس کې وای (خو په تاسو کې کومې نښې موجود ندی)، امکان لري چې د تاسو څخه د آزماينه غوښتنه وشي چې وکتل شي تاسو ناڅرګنده TB لري یا نه. که چیرې د وینې د آزماينه نتیجه مثبت وي، کیدای شي په تاسو باندې نورې آزمايښت اجرا شي چې وکتل شي چې تاسو فعاله TB لري یا نه.

د TB هغه ناروغان چې د ۳۵ کالو نه کم عمر لري امکان لري چې د تداوی لپاره د یو دوره دوا چې درې او یا ښېر میاشتې پورې دوام کوي ورکړل شي. هغه کسان چې د ۳۵ کالو نه ډیر عمر ولري او د HIV عفونت ونلري، هغوی ته به دوا ورنګرل شي ځکه چې د TB په ضد دوا یو لوړ نقصان په پښه باندې راوړي. هغه کسانو ته چې HIV ولري ضرور به دوا ورکړل شي، مهمه ندی چې څو کلن وي، د دی په خاطر چې ناڅرګنده TB امکان لري چې په آسانی فعاله شي او پس له دی نه د HIV ناروغۍ پرمختګ ته سرعت ورکړي.

د سيني اکس-ري

که چیرې د TB نښې ولري، د سینې د اکس-ري لپاره به واستول شي. دا آزماينه به ډاکټر ته وښوي چې TB د تاسو په سږو کې موجود دی که ندی او یا په کم وخت کې موجود وه او که نه.